

Vanavond wedijveren drie finalisten om de winst in het **Oscar Back Concours 2020**. De jury zou ook kunnen loten.

Avondconcert

▶ NPO RADIO 4, 19.00-23.15 UUR

‘HET leven is als eilanden van extase in een oceaan van verveling, en na je dertigste zie je nog zelden land’, schreef Luke Rhinehart in *The Dice Man*. In deze roman besluit een psychiater om met een dobbelsteen zijn verveling te verdrijven. De dobbelsteen beslist of hij aandelen verkoopt, een reisje maakt naar Beijing, altijd bluft met poker, of stopt als psychiater om liftbediende te worden. Er gebeuren soms vreselijke dingen en het leidt tot chaos, maar het leven van de dobbelsteenman is vol avontuur.

We zijn niet gewoon om moeilijke beslissingen aan het toeval over te laten. De rechtspsycholoog Harald Merckelbach schreef er onlangs over in *NRC Handelsblad*. Bij wijze van voorbeeld nam hij het probleem van twee zwaargewonde verkeersslachtoffers en slechts één ziekenhuisbed. Als er voor beide gewonden sterke argumenten zijn, zou je een muntje kunnen opgooien. Maar de meeste mensen laten liever een arts beslissen wie het bed krijgt.

Die kan natuurlijk ook niet wijs uit alle voors en tegens, maar doet wel alsof zijn besluit rationeel is. Dat vinden we fijn. Toch zou de familie van het afgewezen slachtoffer de afwijzing gemakkelijker accepteren als erom gedobbeld was. Tegen een rationele beslissing kun je argumenten inbrengen, maar

toepassen op kunstsubsidies, in muzieklessen of in het huishouden. Wie mag een televisie-documentaire maken? Hoe vaak moet de toonladder gespeeld worden? Wie leegt vandaag de prullenbakken? Laat de dobbelsteen beslissen! Vanavond wordt op Radio 4 de finale uitgezonden van het

en zo'n twintig concurrenten uitgeschakeld. Voor ieder ligt een geldprijs, roem en aantrekkelijk werk in het verschiet. Maar het leeuwendeel gaat naar de winnaar. De jury bestaat uit zes uitstekende violisten, ieder met een eigen smaak. Het gemiddelde van de zes smaken bepaalt de winnaar. Die noemen we de beste. De twee anderen druipen teleurgesteld af. Maar de winnaar is niet per se de beste, want een andere jury heeft een andere smakenmix en die levert wellicht een andere winnaar op. We kunnen dus ook loten. Dat is in ieder geval plezieriger voor de twee verliezers. Het is trouwens mogelijk dat Mozarts *Vijfde vioolconcert* vanavond drie keer klinkt. Misschien twijfelt u of u drie keer hetzelfde stuk wilt beluisteren, of liever een boek gaat lezen. Zoek het avontuur, wees uw eigen deskundige en gooi een dobbelsteen.

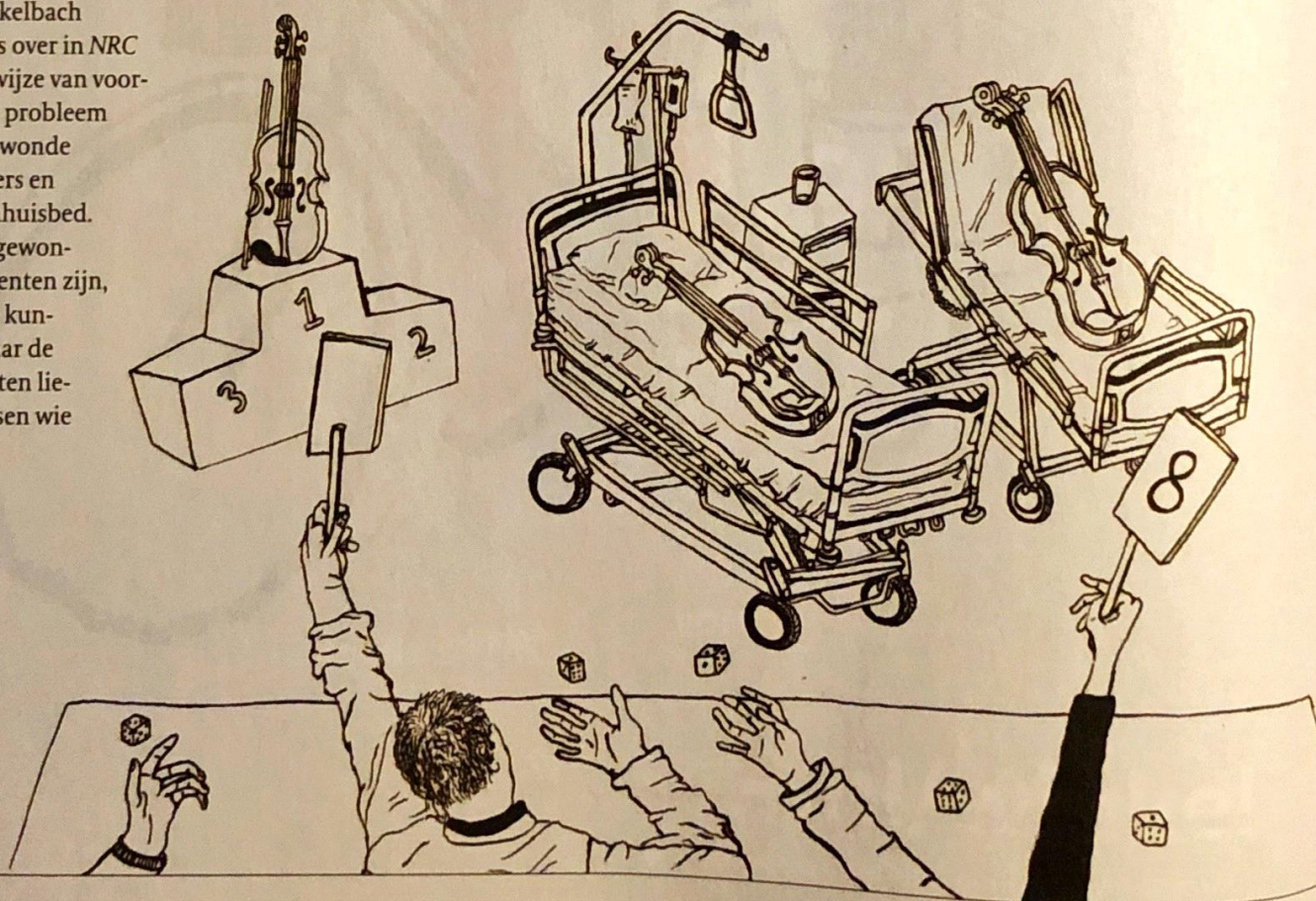
MARTIN KAAIJ

★ Johan Cruijff (1946-2016)

Toeval is logisch ★

het lot is je lot. Daarom stelde Merckelbach voor om subsidie voor wetenschappers voortaan te verloten. Het onderlinge niveau verschilt zo weinig dat het van toevalligheden afhangt wie wel wat krijgt en wie niet. Dan kun je het beter expliciet aan het toeval overlaten dan aan het oordeel van collega's. Scheelt discussie en frustratie. Merckelbachs idee kun je ook

Oskar Back Concours 2020. Drie violisten soleren in twee stukken met het Residentie Orkest. Voor het eerste stuk moesten ze kiezen tussen het *Vierde* en *Vijfde vioolconcert* van Mozart; voor het tweede tussen *Introduction et rondo capriccioso* van Saint-Saëns en *Tzigane* van Ravel. De drie finalisten kunnen duidelijk goed vioolspelen. Ze hebben twee voorrondes overleefd

ILLUSTRATIE
STELLA DE KORT